

Grön politik för en köfri barn- och ungdomspsykiatri

Att bryta den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga är en av de högst prioriterade frågorna för Miljöpartiet. Inför valet 2018 lägger vi fram en rad åtgärder för att bryta den psykiska ohälsan. Insatserna uppgår till sammanlagt 1,5 miljarder kr årligen.

Fyra av tio 11-åriga flickor uppger att de har psykosomatiska besvär såsom huvudvärk, nedstämdhet och sömnsvårigheter, enligt Folkhälsomyndigheten. Även bland 13- och 15-åringar har andelen med psykosomatiska besvär ökat kontinuerligt under de senaste decennierna. Denna utveckling gäller även de yngre barnen. Under en tioårsperiod har antalet 5-9-åringar som behandlas med antidepressiva läkemedel fyrdubblats. 39 procent av samtalen till Bris berör numera psykisk ohälsa, ångest, uppgivenhet, oro, ensamhet, självdestruktivitet och självmordstankar.

Att Sverige som land blir allt rikare samtidigt som vi mår allt sämre är allvarligt. Krafttag måste tas för att bryta denna utveckling och ge alla unga rätt till en god hälsa och en rättvis chans i livet.

Flera faktorer bidrar till att så många unga lider av psykisk ohälsa idag. Det handlar bland annat om ökade prestationskrav, informationsstress och konsumtionshets. I ett allt mer stressat samhälle kan vi även se att stress hos föräldrar kan leda till psykisk ohälsa hos barnen. Hälsa är också nära kopplat till socioekonomi. Ett barn som lever i en familj med en svår socioekonomisk situation löper större risk att drabbas av psykisk ohälsa.

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och elevhälsan har trots investeringar under mandatperioden haft svårt att hålla jämna steg med denna utveckling och landstingen når inte de uppsatta målen för hur snabbt en ung människa ska få vård. Miljöpartiet vill ta ett krafttag mot den psykiska ohälsan. Dels genom att stärka barn- och ungdomspsykiatri och de system som ska finnas för unga, och snabbt stöd till den som mår dåligt, och dels genom förändringar av strukturer som bidrar till stress och ohälsa för unga.

Västerbotten är ett av de län som har längst köer till ett förstagångsbesök, även om situationen har förbättrats på senare år.

Miljöpartiets förslag för att bryta ungas psykiska ohälsa

* **Köfri barn och ungdomspsykiatri.** Vi vill stärka barn- och ungdomspsykiatriens vårdgaranti. Staten och Sveriges kommuner och landsting ska sluta ett avtal om att nå målet om en köfri barn- och ungdomspsykiatri. Köerna ska kortas både till första kontakt och till behandling. Första steget är att nå en maxtid till besök inom barnpsykiatri på 20 dagar och max 30 dagar till återbesök. Arbetet med att minska antalet tvångsåtgärder inom psykiatri måste fortsätta.

* **Fler utbildade psykologer.** Vi vill ha fler utbildningsplatser för psykologer.

Fler psykologer på vårdcentraler. Vårdcentralerna och den nära vården ska på ett bättre sätt kunna möta psykisk ohälsa och psykisk sjukdom i alla åldrar, bland annat genom stärkt specialistkompetens hos sjuksköterskor och läkare och ökad psykologtätthet.

* **Utbyggd elevhälsa.** Under de senaste åren har 700 medarbetare anställts i elevhälsan med statliga pengar. Vi vill fortsätta denna utbyggnad av elevhälsan och stärka elevhälsans främjande och förebyggande arbete. Elever ska få stöd i skolan innan de mår dåligt eller far illa.

Stärkt samverkan mellan socialtjänst och skola. Socialtjänst, skola och vård ska byggas tätare runt varje barn. Vi vill öka tidiga insatser från mödra- och barnavårdscentraler, socialtjänst och skola och stärka samverkan. Utsatta familjer ska alltid kunna erbjudas särskilt stöd och förebyggande insatser.

Stärkt suicidprevention. Vi vill öka resurserna till nationell kunskapsspridning och utöka det ekonomiska stödet till organisationer som arbetar suicidpreventivt. Vi vill reglera och säkerställa att alla skolor ska använda sig av forskningsbaserat material för suicidprevention.

Satsning riktad mot psykisk ohälsa bland hbtq-personer.

Undersökningar visar att unga hbtq-personer har sämre hälsa i jämförelse med befolkningen i övrigt och ofta upplever otrygghet i skolan. Framför allt unga transpersoner har en alarmerande hög psykisk ohälsa. Unga hbtq-personer har behov av frizoner där de kan vara sig själva, en satsning behövs därför på särskilda mötesplatser som fritidsgårdar.